

หลักสูตรผู้ช่วยแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2550

(ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1)

คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย

อนุมัติ

ในการประชุมครั้งที่ 13-7/2550 วันที่ 18 ตุลาคม 2550

(นายวิชัย โชควิวัฒน์)

ประธานกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย

กระทรวงสาธารณสุข

นำเสนอโดย

คณะอนุกรรมการวิชาชีพด้านการนวดไทย

ปรับปรุงในการประชุม

ครั้งที่ 4-4/2550 วันที่ 4 กรกฎาคม 2550 และ ครั้งที่ 7-7/2550 วันที่ 3 ตุลาคม 2550

หลักสูตรผู้ช่วยแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2550¹
คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย

1. ชื่อหลักสูตร หลักสูตรผู้ช่วยแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2550

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย

3. หลักการและเหตุผล

ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศ “ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายให้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยหรือสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะหรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ.2545” และ “ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยบุคคลซึ่งปฏิบัติงานในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลระทำการประกอบโรคศิลปะ ในความควบคุมของผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2545” ตั้งแต่วันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2545 โดยมุ่งหมายให้บุคคลที่ได้รับการรับรองตามระเบียบดังกล่าวสามารถประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยได้ ซึ่งเป็นการเอื้อให้เกิดการพัฒนาบุคลากรในระดับผู้ช่วยแพทย์แผนไทยขึ้น และระเบียบดังกล่าวกำหนดให้ผู้ที่ได้รับการรับรองต้องผ่านการฝึกอบรมจากสถาบันหรือสถานพยาบาลที่คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยให้การรับรอง

คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย จึงจัดทำ “หลักสูตรผู้ช่วยแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2545” เป็นหลักสูตรมาตรฐานเพื่อให้สถาบันหรือสถานพยาบาลที่ได้รับการรับรองดังกล่าวทำการจัดการศึกษาและการประเมินผลที่เหมาะสมกับขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรดังกล่าวให้ได้มาตรฐานตามหลักสูตรผู้ช่วยแพทย์แผนไทย

ต่อมา คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ได้มีนโยบายและงบประมาณสนับสนุนการจัดบริการแพทย์แผนไทย ในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า โดยเน้นการนวดเพื่อการรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสมรรถภาพที่ได้มาตรฐาน² และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้ประกาศ “กฎกระทรวง ว่าด้วยการอบรมหรือถ่ายทอดความรู้ในวิชาชีพ สำหรับผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2550”³ คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย จึงเห็นควรปรับปรุงหลักสูตรผู้ช่วยแพทย์แผนไทย ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

¹ คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย อนุมัติ การประชุมครั้งที่ 13-7/2550 วันที่ 18 ตุลาคม 2550

² คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ อนุมัติ การประชุมครั้งที่ 3 /2550 วันที่ 12 มีนาคม 2550

³ ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 124 ตอนที่ 45 ก วันที่ 21 สิงหาคม 2550

4. วัตถุประสงค์

ผู้ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรนี้ จะต้องมีเจตคติ ความรู้ ความสามารถ และทักษะ ดังนี้

4.1 มีเจตคติที่ดีต่อการแพทย์แผนไทย

4.2 มีความรู้ความสามารถพอเพียงในการนวดเพื่อส่งเสริมสุขภาพ บำบัดโรคและฟื้นฟูสมรรถภาพ ด้วยวิธีการของการนวดไทย ภายใต้การควบคุมของผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทการนวดไทยหรือประเภทเวชกรรมไทย หรือผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

4.3 มีความรู้ความสามารถในการรักษาพยาบาลเบื้องต้น โดยการประคบ อบสมุนไพร และการใช้ยา ในบัญชียาจากสมุนไพรตามบัญชียาหลักแห่งชาติ ยาสามัญประจำบ้าน และยาที่ใช้ในการสาธารณสุขมูลฐาน ภายใต้การควบคุมของผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย หรือผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

4.4 มีความสามารถและเจตคติที่ดี ที่จะประสานร่วมมือกับผู้ร่วมงานและบุคลากรสาธารณสุขด้านอื่นๆ

4.5 มีคุณธรรม และจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานในความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพ

5. สถานที่ศึกษา

5.1 เป็นสถาบัน หรือสถานพยาบาลที่คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยรับรอง หรือเป็นหน่วยงานของกระทรวงสาธารณสุข ที่ทำหน้าที่ด้านการฝึกอบรม

5.2 สถานที่ศึกษาต้องทำแผนการเรียนการสอน การฝึกงาน และการประเมินผลตลอดหลักสูตร

6. ณาจารย์ผู้ทำการสอน

6.1 อาจารย์ประจำ ต้องเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทการนวดไทย หรือประเภทเวชกรรมไทย ที่มีใบรับรองการเป็นครูผู้รับมอบตัวศิษย์สาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทการนวดไทย จากคณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย

โดยกำหนด ให้ครูผู้รับมอบตัวศิษย์ 1 คน รับมอบตัวศิษย์ได้ไม่เกิน 40 คนต่อปี และต้องมีผู้ช่วยแพทย์แผนไทย ช่วยสอนภาคปฏิบัติ 1 คน ต่อผู้เรียน 10 คน ต่อปี และมีสถานพยาบาล หรือหน่วยบริการสาธารณสุขเป็นแหล่งฝึกงาน

6.2 อาจารย์พิเศษ ต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการแพทย์แผนไทย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง

7. คุณสมบัติของผู้เรียน

- 7.1 มีอายุไม่น้อยกว่า 20 ปีบริบูรณ์
- 7.2 ไม่มีความประพฤติเสียหายอันนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ
- 7.3 ไม่เป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษ
- 7.4 ไม่เป็นโรคที่คณะกรรมการวิชาชีพเห็นว่าไม่สมควรให้ประกอบโรคศิลปะ

8. ระยะเวลาการศึกษา

- จำนวนชั่วโมงการศึกษา ทั้งหมด 330(91-239) ชั่วโมง
จำแนกเป็นภาคทฤษฎี 91 ชั่วโมง ภาคปฏิบัติ 139 ชั่วโมง และฝึกงาน 100 ชั่วโมง

9. ตำรา และหนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอน

9.1 ตำราที่คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยประกาศเป็นตำราที่ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิชาการแพทย์แผนไทย(ประกาศคณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย ฉบับที่ 1 / 2550 ประกาศ ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2550 และประกาศคณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย ที่แก้ไขเพิ่มเติม)

9.2 ตำราแพทย์ศาสตร์สงเคราะห์ ภูมิปัญญาทางการแพทย์และมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

9.3 ตำราหมอนวดวัดโพธิ์ จารึกวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

9.4 ตำราการนวดไทย เล่ม 1 มูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา พิมพ์ครั้งที่ 3, กันยายน 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

10. อุปกรณ์และสื่อการสอน

สื่อหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน เช่น โปสเตอร์, สไลด์, วิดีทัศน์ และหุ่นการศึกษา เป็นต้น

11. การประเมินผลการศึกษา

11.1 ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ประเมินผลรายวิชาด้วยข้อสอบอัตนัย และ/หรือปรนัย โดยสถานศึกษา

11.2 การฝึกงานภาคสนาม ประเมินตามแบบประเมินผลการปฏิบัติ และการเขียนรายงานผลการรักษาผู้ป่วยโดยสถานศึกษา

12. การสำเร็จการศึกษา

12.1 ผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องศึกษารายวิชาครบถ้วนตามเกณฑ์หลักสูตรที่กำหนด อย่างน้อย ร้อยละ 80

12.2 ผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องผ่านการสอบภาคทฤษฎีและ ภาคปฏิบัติ ตามหมวดวิชาด้วยคะแนน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

12.3 ผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องผ่านการฝึกงานภาคสนาม โดยทำรายงานผลการรักษาผู้ป่วยและ ฟื้นฟูสุขภาพ ตามแบบบันทึกผลการนวดไทย ไม่น้อยกว่า 35 ราย และได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

12.4 ให้สถานศึกษา แจ้งรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษาและผลการศึกษาแต่ละรุ่น ให้คณะกรรมการ วิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยทราบ โดยเร็ว รวมทั้งให้เก็บหลักฐานต่างๆ ไว้ที่สถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูล ในการศึกษาหลักสูตรต่อเนื่อง ในการสมัครเรียนเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย ต่อไป

13. โครงสร้างหลักสูตร

จำนวนชั่วโมง รวมตลอดหลักสูตร 330 (91-239) ชั่วโมง ประกอบด้วย

- หมวดวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	36 (24-12)	ชั่วโมง
- หมวดวิชาการแพทย์แผนไทย	42 (30-12)	ชั่วโมง
- หมวดวิชาการนวดไทย	137 (22-115)	ชั่วโมง
- หมวดวิชากฎหมาย จริยธรรม และสังคม	15 (15-0)	ชั่วโมง
- หมวดการฝึกงานภาคสนาม	100 (0-100)	ชั่วโมง

14. แนวสัขเขปรายวิชา

14.1 หมวดวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

1.ร่างกายของเรา

24 (18-6) ชั่วโมง

รูปร่าง ลักษณะ ที่ตั้ง หน้าที่ วิธีการทำงาน ของอวัยวะต่าง ๆ ตามระบบของร่างกาย ได้แก่ ระบบ กระดูก ข้อต่อ และกล้ามเนื้อ ระบบประสาท ระบบไหลเวียนโลหิต ระบบทางเดินอาหาร ระบบสืบพันธุ์ ข้อ ครอบระวังในการนวด

2.การปฐมพยาบาล

6 (0-6) ชั่วโมง

การปฐมพยาบาลผู้ป่วยหมดสติ ผู้ที่ได้รับอุบัติเหตุ ผู้ได้รับสารพิษ กระดูกหัก ข้อเคลื่อน

3.สุขภาพจิต

3(3-0) ชั่วโมง

ความหมายของสุขภาพจิต ลักษณะของผู้มีสุขภาพจิตดี ความเครียด ผลเสียของความเครียด สาเหตุของความเครียด การจัดการกับความเครียด การผ่อนคลายความเครียดด้วยตนเอง การนวดไทยกับการ ส่งเสริมสุขภาพจิตและคลายเครียด

4.ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับยา

3(3-0) ชั่วโมง

ความหมายของยา ที่มาของยา การบริหารยา รูปแบบของยา ร่างกายจัดการกับยาอย่างไร หลักการบริหารยา การใช้ยาที่เหมาะสม ผลเสียจากการใช้ยา ปัญหายาแก้ปวด

14.2 หมวดวิชาการแพทย์แผนไทย

1.ทฤษฎีการแพทย์แผนไทย

12(12-0) ชั่วโมง

ประวัติการแพทย์แผนไทย ประวัติพระอาจารย์ชีวกโกมารภัจจ์ กำเนิดมนุษย์ เบื้องจันท์ มหาภูต รูป 4 ตรีโทษ เจ้าเรือน สมุฏฐานวินิจฉัย ความสัมพันธ์ระหว่างสมุฏฐานกับฤดูกาล อายุ เวลา สถานที่ อาหาร และพฤติกรรม การปรับสมดุลตรีโทษ รวมทั้งการนำทฤษฎีการแพทย์แผนไทยไปประยุกต์ใช้ และคุณค่าของการแพทย์แผนไทย

2.เภสัชกรรมไทยเบื้องต้น

30(18-12) ชั่วโมง

หลักเภสัช 4 ประการ การใช้ยาในบัญชียาจากสมุนไพรตามบัญชียาหลักแห่งชาติ ยาสามัญประจำบ้าน และยาสมุนไพรในงานสาธารณสุขมูลฐาน การใช้สมุนไพร-ยาไทยประกอบการนวด ได้แก่ สมุนไพรในการทำลูกประคบ การอบสมุนไพร การเข้ากระโจม การสูดไอน้ำสมุนไพร

14.3 หมวดวิชาการนวดไทย

1.ประวัติ องค์ความรู้ และการประยุกต์ใช้การนวดไทย

4 (4-0) ชั่วโมง

ประวัติการนวดไทยสมัยกรุงศรีอยุธยาและกรุงรัตน โกสินทร์ การฟื้นฟูการนวดไทย ลักษณะขององค์ความรู้ คุณค่าของการนวดไทย ผลของการนวดไทยต่อสุขภาพ ผลของการนวดไทยต่อระบบต่าง ๆ ของร่างกาย การศึกษาวิจัยการนวดไทย การนำไปใช้ในระดับสาธารณสุขมูลฐาน การนำไปใช้ในระดับสถานบริการสาธารณสุข

2. เส้นประธานสิบ

12 (3-9) ชั่วโมง

ความหมาย ความสำคัญ โครงสร้างของเส้นประธานสิบ องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับเส้นประธาน ทางเดินของเส้นประธาน ประเภทของจุดที่เกี่ยวข้องกับเส้นประธาน ความสัมพันธ์ระหว่างทางเดินของเส้นประธานกับจุด การกดจุดเริ่มต้นของเส้นประธาน

3. หลักพื้นฐานการนวดไทย

27 (3-24) ชั่วโมง

หลักพื้นฐานการนวดไทย การปฏิบัติตัวของหมอ ข้อพึงระวังและข้อห้าม มรรยาทขณะนวด ทำนวดของหมอกับผู้ป่วย การใช้มือ / นิ้วมือ การวางมือ ตำแหน่งนวด แรงที่ใช้ นวด รสมือ 3 ขนาด (หนัก - กลาง - เบา) เวลาที่ใช้ในการนวดได้แก่ค่าน้อย (หายใจสั้น) และค่าน้อย (หายใจยาว) การฝึกกำดั่งนิ้วมือ การกำหนดสมาธิและการหายใจ การนวดบรรเทาอาการปวดเมื่อย ส่วนขาเข้า หลัง แขน ไหล่ คอ และศีรษะ การนวดถอนอมสายตา

4. การตรวจแยกอาการปวด

6 (3-3) ชั่วโมง

การตรวจแยกอาการปวดที่พบบ่อย ได้แก่ ปวดหลัง ปวดข้อ ปวดศีรษะ ปวดท้อง เพื่อแยกอาการที่สามารถนวดได้และไม่ได้

5. การนวดไทยเพื่อส่งเสริมสุขภาพ

20 (3-17) ชั่วโมง

การนวดเพื่อส่งเสริมสุขภาพในท่านอนหงาย นอนตะแคง นอนคว่ำ และท่านั่ง การยืดเส้น เพื่อคลายเครียด และคลายปวดเมื่อย

6. การนวดไทยบำบัด 1

28 (3-25) ชั่วโมง

การนวดไทยเพื่อบำบัดอาการปวดศีรษะจากความเครียด ปวดเมื่อยทั่วไป ปวดคอ ปวดหลัง ปวดไหล่ บ่า ปวดข้อ ตะคริว ตกหมอน สะบักจม ที่ไม่มีผลจากโครงสร้างกระดูกแตกหรือเคลื่อนที่อย่างร้ายแรง แต่เป็นการเจ็บปวดอันเนื่องมาจากกล้ามเนื้อเอ็นเกร็ง เมื่อยล้า ฟกช้ำ รวมทั้งการนวดแก้เป็นลม จุกเสียด ท้องผูก และ การนวดป้องกันการปวดประจำเดือน

7. การนวดไทยเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพ 1

12(0-12) ชั่วโมง

การนวดไทยเพื่อ บรรเทา ส่งเสริม ฟื้นฟูสุขภาพร่างกายผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต และผู้สูงอายุ

8. การนวดฝ่าเท้า

18(3-15) ชั่วโมง

ความเป็นมาของศาสตร์การนวดฝ่าเท้า (Reflexology) ทฤษฎีโซน แผนภาพฝ่าเท้า วิธีการนวดฝ่าเท้า

9. การตัดตน

10(0-10) ชั่วโมง

ลักษณะการตัดตน การทำสมาธิ คุณประ โยชน์ ข้อดี ข้อแนะนำและข้อควรระวัง ทำตัดตนพื้นฐาน และการบริหารกายใจเพื่อส่งเสริม ฟื้นฟูสุขภาพร่างกายและจิตใจ

10. การบันทึกผลการนวดไทย

3(0-3) ชั่วโมง

การซักประวัติ การตรวจวินิจฉัยเบื้องต้น การนวดบำบัด ฯลฯ การบันทึกตามแบบบันทึกผลการนวดไทยที่กำหนด และการทำรายงานเสนอผลการรักษาผู้ป่วย

14.4 หมวดวิชากฎหมาย จริยธรรม และสังคม

1. กฎหมายวิชาชีพ

12 (12-0) ชั่วโมง

หลักทั่วไปของกฎหมายวิชาชีพ ประวัติกฎหมายควบคุมวิชาชีพที่เกี่ยวกับการแพทย์ สาระสำคัญของกฎหมายการประกอบโรคศิลปะ จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรมหมอนวดไทย ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2. ระบบสุขภาพ

3(3-0) ชั่วโมง

ความหมาย องค์ประกอบของระบบสุขภาพ นโยบายสาธารณะและนโยบายรัฐที่เกี่ยวกับสุขภาพ

ฝึกปฏิบัติการนวดบำบัดผู้ป่วยเบื้องต้นในสถานพยาบาล หรือ หน่วยบริการสาธารณสุข โดยต้องทำรายงานผลการนวดบำบัดและฟื้นฟูสุขภาพผู้ป่วย ตาม แบบบันทึกผลการนวดไทย รวมกันอย่างน้อย 35 ราย จำแนกเป็น

1) ผู้ป่วยที่มีอาการปวดศีรษะ เครียด	ไม่น้อยกว่า 3 ราย
2) ผู้ป่วยที่มีอาการปวดคอ หรือ ตกหมอน	ไม่น้อยกว่า 3 ราย
3) ผู้ป่วยที่มีอาการสะบักจม	ไม่น้อยกว่า 3 ราย
4) ผู้ป่วยที่มีอาการปวดหลัง ปวดเอว	ไม่น้อยกว่า 3 ราย
5) ผู้ป่วยที่มีอาการปวดไหล่ แขน	ไม่น้อยกว่า 3 ราย
6) ผู้ป่วยที่มีอาการปวดข้อศอก ข้อมือ ข้อนิ้ว	ไม่น้อยกว่า 3 ราย
7) ผู้ป่วยที่มีอาการปวดขา เข่า	ไม่น้อยกว่า 3 ราย
8) ผู้ป่วยที่มีอาการปวดข้อเท้า เคล็ด แผลง	ไม่น้อยกว่า 3 ราย
9) ผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต	ไม่น้อยกว่า 2 ราย
10) ผู้ป่วยที่มีอาการปวดประจำเดือน	ไม่เกิน 3 ราย
11) ผู้ป่วยที่มีอาการจุกเสียด	ไม่เกิน 3 ราย
12) ผู้ป่วยที่มีอาการท้องผูก	ไม่เกิน 3 ราย
13) ผู้ป่วยที่มีอาการตะคริว	ไม่เกิน 3 ราย

- หมายเหตุ
1. ต้องรายงานผลการรักษาผู้ป่วยที่มีอาการ ตามหมายเลข 1-9 เป็นภาคบังคับ
 2. ส่วนการรายงานผลการรักษาผู้ป่วย หมายเลข 10-13 ให้เลือกทำ
 3. รายงานอาการปวดแต่ละหัวข้อ อาจมีอาการปวดอย่างเดียวกันได้

บทเฉพาะกาล

ให้สถาบันหรือสถานพยาบาลที่คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยได้ให้การรับรองไปแล้ว ดำเนินการปรับปรุงการจัดการศึกษาให้เป็นไปตาม "หลักสูตรผู้ช่วยแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2550" ภายในหนึ่งปี และแจ้งให้คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยทราบโดยเร็ว

หมายเหตุ

"หลักสูตรผู้ช่วยแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2550" นี้ เป็นการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1 จากฉบับแรก พ.ศ. 2545 โดยแยกภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ เพิ่มเนื้อหาการนวดบำบัดและการฝึกงาน เพื่อให้สถาบันหรือสถานพยาบาลที่ได้รับการรับรองใช้วางแผนการเรียนการสอนให้เป็นระบบ เป็นมาตรฐานในการเรียน การสอน การฝึกงาน และการประเมินความรู้ ความสามารถ เจตคติและคุณธรรมของผู้เข้ารับอบรม ซึ่งจะส่งผลให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถปฏิบัติงานด้านการแพทย์แผนไทยในฐานะ ผู้ช่วยแพทย์แผนไทยในหน่วยบริการสาธารณสุขทั้งภาครัฐและเอกชน ตามมาตรา 30(5) และ 30(6) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2542 ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชา โดยยึดหลัก ปลอดภัย ประหยัด และมีคุณธรรมจริยธรรม.

สรุป โครงสร้างรายวิชา
หลักสูตรผู้ช่วยแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2550

ชื่อวิชา (น้ำหนัก %)	จำนวน 330 (91-239) ชั่วโมง		
	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
1. หมวดวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ (15 %)			36 (24-12)
1.1 ร่างกายของเรา	18	6	24(18-6)
1.3 การปฐมพยาบาล	-	6	6(0-6)
1.3 สุขภาพจิต	3	-	3(3-0)
1.4 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับยา	3	-	3(3-0)
2. หมวดวิชาการแพทย์แผนไทย (15 %)			42(30-12)
2.1 ทฤษฎีการแพทย์แผนไทย	12	-	12(12-0)
2.2 เกษกรรมไทยเบื้องต้น	18	12	30(18-12)
3. หมวดวิชาการนวดไทย (60 %)			137 (22-115)
3.1 ประวัติ องค์ความรู้และการประยุกต์ใช้การนวดไทย	4	-	4(4-0)
3.2 เส้นประธาน	3	9	12(3-9)
3.3 หลักพื้นฐานการนวดไทย	3	24	27(3-24)
3.4 การตรวจแยกอาการปวด	3	3	6(3-3)
3.5 การนวดไทยเพื่อส่งเสริมสุขภาพ	3	17	20(3-17)
3.6 การนวดไทยบำบัด 1	3	25	28(3-25)
3.7 การนวดไทยเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพ 1	-	12	12(0-12)
3.8 การนวดฝ่าเท้าเพื่อสุขภาพ	3	15	18(3-15)
3.9 การคัดคน	-	10	10(0-10)
3.10 การบันทึกผลการนวด	0	3	3(0-3)
4. หมวดวิชากฎหมาย จริยธรรม และสังคม (10 %)			15(15-0)
4.1 กฎหมายวิชาชีพ	12	-	12(12-0)
4.2 ระบบสุขภาพ	3	-	3(3-0)
รวมภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ (100 %)	91	139	230(91-139)
5. หมวดการฝึกงานภาคสนาม (รายงานผู้ปวย 35 ราย)	-	100	100 (0-100)
รวมทั้งหมด	91	239	330 (91-239)

